

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 751

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 1 augustus 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Onderwijzend en academisch personeel hoger onderwijs - Vereist ERK-niveau

Het is van belang waakzaam te blijven over de negatieve gevolgen van de internationalisering in onze Vlaamse hogeronderwijsinstellingen, zoals een verregaande verengelsing. Dat het belang van het Nederlands in ons hoger onderwijs moet gewaarborgd worden, wordt dan ook ten volle door de minister erkend, blijkens de overkoepelende strategische doelstelling 5.2 uit diens beleidsnota.

De minister kwam daaraan al voor een stuk tegemoet door middel van de bepalingen uit Onderwijsdecreet XXXI die artikel II.270, §2, uit de Codex Hoger Onderwijs verduidelijken/scherper stellen, hetgeen ingang had vanaf het academiejaar 2021-2022. Volgens artikel II.270 van de Codex Hoger Onderwijs moet elk lid van het onderwijzend personeel van een hogeschool, in het integratiekader aan een universiteit en van het academisch personeel van een universiteit dat belast is met een onderwijsopdracht maar geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert, de Nederlandse taal op het ERK-niveau B2 beheersen. Het personeelslid moet aan deze taalvoorwaarde voldoen binnen de vijf jaar na zijn of haar aanstelling of op het moment van de benoeming.

Met de wijziging werd verduidelijkt dat als een personeelslid pas een onderwijsopdracht krijgt wanneer het al langer dan 5 jaar aangesteld is of al benoemd is, het op dat moment aan de taalvereiste Nederlands op ERK-niveau B2 moet voldoen. Het personeelslid krijgt niet nog eens een aantal jaar de tijd om Nederlands te leren en het vereiste beheersingsniveau te behalen. Ook werd verduidelijkt dat een personeelslid dat niet aan de taalvereiste Nederlands op ERK-niveau B2 voldoet, geen onderwijsopdracht kan uitoefenen. Als er vastgesteld wordt dat dat toch het geval is, moet de onderwijsopdracht beëindigd worden. Deze problematiek en maatregelen werden uitgebreid besproken in de onderwijscommissie van 29 april 2021 naar aanleiding van een vraag om uitleg van collega Danen alsook bij de algemene bespreking van het Onderwijsdecreet XXXI in commissie en in de plenaire vergadering in juni en juli 2021.

Daarnaast is in artikel II.270, §1, uit de Codex Hoger Onderwijs bepaald dat sowieso elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, de onderwijstaal waarin hij of zij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze moet beheersen. Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het ERK-niveau C1.

In een eerdere schriftelijke vraag over deze materie, nl. omtrent het ERK-niveau Nederlands van het onderwijzend academisch personeel hoger onderwijs^[1], bevroeg ik

de minister twee jaar geleden omtrent het taalniveau van niet-Nederlandstalig onderwijzend en academisch personeel in ons hoger onderwijs.

De minister gaf in die periode aan de regeringscommissarissen de taak om een onderzoek te doen naar de correcte toepassing van de taalregelgeving voor het academisch en onderwijzend personeel aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen. Op 23 oktober 2020 leverde het college van regeringscommissarissen het rapport *'Taalnazicht - Onderzoek naar de toepassing van de taalregeling voor het academisch en onderwijzend personeel aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen 2019-2020'* af met daarin enkele aanbevelingen. De hierboven vermelde wijziging aan artikel II.270, §2 van de Codex Hoger Onderwijs is een reactie op een van deze aanbevelingen.

Ter opvolging van dit thema had ik graag antwoord op volgende vragen.

1. In mijn vorige schriftelijke vraag vroeg ik hoeveel personeelsleden met een onderwijsopdracht voor opleidingsonderdelen in het Nederlands die de Nederlandse taal niet beheersen op het vereiste ERK-niveau C1 er waren in het hoger onderwijs in het academiejaar 2019-2020 en wat ter zake de historische evolutie was. De minister gaf toen in de bijlage een overzicht van de aantallen van het academiejaar 2015-2016 tot en met 2019-2020. Gedurende het academiejaar 2019-2020 ging het bv. om 11 unieke personeelsleden.

De minister stelde toen evenwel dat mede in het licht van de toenmalige voor de onderwijsinstellingen bijzonder hectische periode (op moment van de vorige schriftelijke vraag zaten we met de eerste grote coronagolf en de ermee gepaard gaande lockdown) bleek dat deze historische info niet overal tijdig voorhanden was en zeker niet op soort opleidingsniveau. De gegeven evolutie van de voorbije vijf jaar was derhalve niet volledig.

In het Taalnazicht-rapport was er echter sprake van dat er in het academiejaar 2019-2020 98 titularissen niet in orde waren met de regelgeving rond het Nederlands als onderwijstaal en dus de beheersing ervan op niveau C1, wat toch een opmerkelijk verschil was met de veel lagere cijfers uit mijn eerdere schriftelijke vraag.

Graag had ik dus een update van dit overzicht vanaf het academiejaar 2015-2016 tot en met het recentste academiejaar waarvoor deze cijfers beschikbaar zijn. Indien mogelijk had ik graag een opsplitsing hierbij tussen personeelsleden docerend aan de universiteiten versus deze aan de hogescholen.

2. In hoeveel gevallen is de onderwijsopdracht van een personeelslid beëindigd wegens het niet beheersen van het vereiste C1-niveau Nederlands? Kan de minister hiervan ook een jaarlijks overzicht geven?
3. Onderwijzende personeelsleden moeten de taal van het vak waarin ze doceren beheersen op het ERK-niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau van de onderwijstaal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst.

In mijn bovenvermelde eerdere schriftelijke vraag haalde ik de kwestie aan van het bestaan van afzonderlijke vakken binnen Nederlandstalige opleidingen waar vormelijk alles in het Nederlands is opgesteld (ECTS-fiches, evaluatie en examens,

enzovoort), maar waar de docent in kwestie de facto niet het Nederlands gebruikt als instructietaal. Bepaalde docenten bezitten hierbij geen kwalificatiegetuigschrift Nederlands. Maar anderen bezitten dat wel en toch geven ze geen les in het Nederlands omdat ze het makkelijker vinden om bv. in het Engels te spreken en les te geven. De controle hierop is dus niet enkel een kwestie van het nakijken van de kwalificaties van de desbetreffende docent, maar ook het effectief in de aula nazien of het Nederlands daadwerkelijk consequent wordt gehanteerd als onderwijstaal. Ik vroeg de minister toen of hij ook hiertegen zou optreden. De minister antwoordde dat hij ook dit al als opdracht aan de regeringscommissarissen had gegeven en hun rapportering hieromtrent afwachtte.

Wat is hier momenteel de stand van zaken?

4. Het C1-niveau inzake de taal waarin volgens de ECTS-fiche wordt gedoceerd moet ook gehaald worden door onderwijzend personeel dat een opleidingsonderdeel doceert in een andere taal dan het Nederlands.

Zien we ter zake ook problemen met docenten die dit nog niet machtig zijn? Graag had ik hierbij dus een analoog overzicht als in deelvraag 1, maar dan betreffende opleidingsonderdelen die niet in het Nederlands worden gedoceerd.

5. In hoeveel gevallen is de onderwijsopdracht van een personeelslid beëindigd wegens het niet beheersen van het vereiste C1-niveau voor andere talen dan het Nederlands? Kan de minister hiervan ook een jaarlijks overzicht geven?
6. In het Taalnazicht-rapport was er sprake van dat er in het academiejaar 2019-2020 13 personeelsleden niet in orde waren met de regelgeving rond het Nederlands als bestuurstaal en de beheersing op niveau B2.
 - a) Wat is thans de stand van zaken van het onderwijzend en academisch personeel dat het Nederlands nog niet (voldoende) machtig is als bestuurstaal op het vereiste B2-niveau, ook al geven ze geen opleidingsonderdeel in het Nederlands, en dit dus vooral als bestuurstaal moeten kunnen hanteren?
 - b) Kan de minister hier ook een overzicht geven van de evolutie ter zake vanaf het academiejaar 2015-2016 tot en met het recentste academiejaar waarvoor deze cijfers beschikbaar zijn? Indien mogelijk had ik graag opnieuw een opsplitsing hierbij tussen personeelsleden docerend aan de universiteiten versus deze aan de hogescholen.
7.
 - a) In hoeveel gevallen is de onderwijsopdracht van een personeelslid beëindigd wegens het niet beheersen van het vereiste B2-niveau, ook al geven ze geen opleidingsonderdeel in het Nederlands? Kan de minister hiervan ook een jaarlijks overzicht geven?
 - b) Zien we ter zake al de effecten van de verduidelijking/verstrenging van artikel II.270, §2, die werd bewerkstelligd in de schoot van Onderwijsdecreet XXXI?
8. Welke eventuele andere maatregelen zal de minister nemen om te verzekeren dat het onderwijzend en academisch personeel aan onze Vlaamse hogeronderwijsinstellingen voldoende taalvaardig is, en dan in concreto vooral inzake het Nederlands als onderwijstaal en als bestuurstaal van ons hoger onderwijs?

[1] Schriftelijke vraag nr. 472 (2019-2020), ingediend op 31 maart 2020

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 751 van 1 augustus 2022
van **KRISTOF SLAGMULDER**

De controle voor 2020-2021 werd nog één keer volgens de oude richtlijnen uit 2013 gedaan. Deze zomer publiceerden de Regeringscommissarissen hun nieuwe rapport over de taalnazicht: "Onderzoek naar de toepassing van de taalregeling voor het academisch en onderwijzend personeel aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen 2020-2021". Ook nu hebben ze mij aanbevelingen bezorgd waar ik mee aan de slag ga. Zo geven ze aan dat het werken met het begrip 'titularis' niet werkt. Op mijn vraag werken ze mede daarom aan een nieuwe controlewijzer voor taal. Ze zijn bijna klaar met hun controlewijzer. De nieuwe methodiek zal normaal nog dit academiejaar ingaan.

Deze nieuwe controlewijzer op taal zal er ook voor zorgen dat er in de toekomst op een meer structurele manier gewaakt wordt over de taalregels i.p.v. via een ad hoc controle.

1. Al van in het begin van deze legislatuur zit ik samen met de instellingen om te wijzen op het belang van kwaliteit en het belang van taal, ook in het hoger onderwijs. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangeeft, heb ik hier al enige stappen in gezet. De strenge controle op taal die de Regeringscommissarissen hebben gedaan op mijn vraag heeft duidelijk gemaakt dat er nog een aantal personeelsleden niet in orde waren alsook dat er lacunes in de regelgeving, richtlijnen en opvolging zitten. Ik heb dan ook niet stilgezeten en ben met alle instellingen aan de slag gegaan om te zorgen dat iedereen aan de spelregels voldoet zodat de kwaliteit kan bewaakt worden. Het bewaken van de kwaliteit is immers een zorg die ik met de instellingen deel.

In het taalrapport 2019-2020 is een materiële vergissing geslopen. In realiteit betrof het 48 titularissen die niet in orde waren en dit voor alle onderwijstalen samen. Hierin nam het Nederlands slechts een minderheidsaandeel in.

De aangevulde cijfers vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger in de bijlage (t.e.m. 2020-2021)

2. Deze cijfers zijn niet beschikbaar. De aanpassingen via ODXXXI zorgen ervoor dat personeelsleden die niet voldoen aan de taalvereisten, niet langer een onderwijsopdracht kunnen uitoefenen. Personeelsleden kunnen ook niet benoemd worden of hun statutaire aanstelling verliezen als ze niet aan de bestuurstaal voldoen. Ik heb vervolgens ook aan de Regeringscommissarissen gevraagd om hier meer nauw op toe te zien. Alle cases die uit de controle zijn gekomen, zijn op vandaag geen titularis meer. Daarnaast heb ik de Regeringscommissaris ook gevraagd om op regelmatige tijdstippen naar een stand van zaken te actualiseren. Wie ondertussen wel het C1 attest behaalt, kan opnieuw titularis worden. Wie na 5 jaar de bestuurstaal B2 niet heeft behaald, werd niet benoemd of kon niet langer als statutair aangesteld blijven.
3. Dit wordt meegenomen in de nieuwe controlewijzer op taal die momenteel gefinaliseerd wordt.
4. De grote meerderheid van de taalkwalificatiebewijzen betreft het aantonen van een onderwijstaal anders dan het Nederlands. Het is eerder uitzonderlijk dat een

anderstalig personeelslid wenst te doceren in het Nederlands, terwijl er heel wat Nederlandstaligen zijn die een anderstalig opleidingsonderdeel (meestal in het Engels) opnemen.

Om die reden zullen de anderstalige personeelsleden doorgaans het ERK-niveau C1 voor het Engels kunnen aantonen, en worden ze opgenomen in het integratietraject Nederlands om zo snel mogelijk het ERK-niveau B2 te behalen.

De aangevulde cijfers vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger in de bijgevoegde tabel.

5. Deze cijfers zijn niet beschikbaar.
6. a) Deze personeelsleden zitten in het integratietraject en worden van kortbij opgevolgd.
b) Zie ook voor de bestuurstaal de tabel als bijlage voor het aangevulde cijferoverzicht t.e.m. 2020-2021.
7. a) Deze cijfers zijn niet beschikbaar.
b) Door het feit dat ik een strenge controle heb laten uitvoeren in het verleden (2020-2021), hebben de instellingen werk gemaakt van hun interne opvolging. Daarna heb ik de regels verduidelijkt in ODXXXI, wat ook voor de instellingen zelf een bijkomende houvast bood. De regels zijn nu duidelijker voor zowel de instelling als voor het personeelslid en dat is een grote stap vooruit.

Daarnaast werd er samen met VLIR en VLHORA werkt gemaakt van een update van de controlerichtlijnen uit 2013. Deze nieuwe controlewijzer wordt binnenkort door het Regeringscommissariaat gefinaliseerd.

De Regeringscommissarissen merken een duidelijkere bewustwording binnen de HOI'en en een kortere opvolging vanaf het ogenblik van de eerste aanstelling. Sinds kort zorgt elke instelling ervoor dat de vacatureberichten waar nodig, de eisen vermelden die er op het vlak van taalkennis gesteld worden.

Ook bij benoemingen wordt hieraan de nodige aandacht besteed.

8. Naast de nieuwe controlewijzer die binnenkort in voege kan treden, gaan de regeringscommissarissen de vacatures en benoemingsdossiers blijven opvolgen aan de hand van de bestuursdocumenten. Daarnaast gaan de taalkwalificatie-attesten door hen verder worden gecontroleerd. Indien nodig, zal ik nog bijsturen.

BIJLAGE

[Cijfertabel](#)